

פרסום עיתי, עורך: ד"ר רז צימט

פרסום נתוני האבטלה מעורר מחדש את השיח בנוגע למשבר התעסוקתי

הלשכה האיראנית המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה בשבוע שעבר נתונים עדכניים בנוגע לשיעורי ההשתתפות בכוח העבודה, התעסוקה והאבטלה באיראן בשנים האחרונות בחתך גילאים, מחוזות ומגזרים כלכליים (שירותים, תעשייה וחקלאות). על-פי נתוני הלשכה הגיע שיעור האבטלה בקיץ שעבר ל-12.4%. נתון זה משקף עליה של 1.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

פרסום נתוני הלמ"ס עורר מחדש את השיח בנוגע למצוקת האבטלה ולמהימנות הנתונים הרשמיים. מבקרי הממשלה טענו, כי הנתונים הרשמיים אינם משקפים את המציאות. היומון תהראן אמרז התייחס לפער הגדול בין תחושות האזרחים בנוגע לשיעור האבטלה האמיתי לבין נתוני האבטלה הרשמיים וטען, כי פער זה נובע מכך שהלמ"ס מכלילה במעגל המועסקים גם אזרחים העובדים שעה אחת בשבוע ועקרות בית.

כמו כן מתחו מבקרי הממשלה ביקורת על התנהלות הממשלה והזהירו מפני השלכותיו החמורות של משבר האבטלה. האתר תאבנאכ הזהיר, כי האבטלה באיראן הופכת בהדרגה לאבטלה מבנית ועלולה להוביל לחורבן כלכלי ואילו חבר המג'לס לשעבר, מחמד ח'וש-צ'הרה, הגדיר את האבטלה כפצצת זמן חברתית וביטחונית.

נתוני דו"ח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הלשכה האיראנית המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה בשבוע שעבר נתונים עדכניים בנוגע לשיעורי ההשתתפות בכוח העבודה, התעסוקה והאבטלה באיראן בשנים האחרונות. על-פי נתוני הלשכה הגיע שיעור האבטלה בקיץ שעבר ל-12.4%. נתון זה משקף עליה של 1.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

דו"ח הלשכה לסטטיסטיקה מצביע על כך, ששיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב בני עשר ומעלה הגיע בקיץ שעבר ל-38.2%: 62.3% בקרב גברים ו-14.1% בקרב נשים. באזורים הכפריים הגיע שיעור ההשתתפות ל-41.1% לעומת 37.2% באזורים העירוניים.

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה הגיע ל-41.8%: 68.3% בקרב גברים ו-15.4% בקרב נשים. באזורים הכפריים הגיע שיעור ההשתתפות ל-45.5% לעומת 40.5% באזורים העירוניים.

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הגבוה ביותר (בכלל האוכלוסייה) נרשם בקרב בני 25-29: 55.9%. שיעור ההשתתפות הגבוה ביותר בקרב גברים נרשם בקבוצת הגילאים 40-44: 93.2%, ואילו שיעור ההשתתפות הגבוה ביותר בקרב נשים נרשם בקבוצת הגילאים 25-29: 25.4%.

בהשוואה לקיץ 2011 חלה עליה של 1.2% בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב בני 10 ומעלה. באזורים העירוניים נרשמה עליה של 1.6% ובכפרים נרשמה עליה של 0.1%. בקרב גברים נרשמה עליה של 1.0% בשיעור ההשתתפות ובקרב הנשים עליה של 1.7%.

בהשוואה לאביב 2012 חלה עליה של 0.1% בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה. עליה של 0.1% נרשמה באזורים העירוניים, באזורים הכפריים לא חל שינוי בשיעור ההשתתפות. בקרב גברים נרשמה עליה של 0.3% ובקרב נשים – עליה של 0.2%.

נתוני האבטלה על-פי דו"ח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מצביעים על שיעור אבטלה של 12.4% בקרב בני 10 ומעלה. בקרב גברים נרשם שיעור אבטלה של 10.2% ובקרב נשים – 22.1%. באזורים העירוניים הגיע שיעור האבטלה ל-14.5% ובאזורים הכפריים ל-7.1%. גם בחישוב שיעור האבטלה ביחס לבני 15 ומעלה עמד שיעור האבטלה הכללי על 12.4%.

בהשוואה לאביב 2012 נרשמה ירידה של 0.5% בשיעור האבטלה. בערים נרשמה ירידה של 0.4% ובכפרים ירידה של 0.8%. בקרב נשים נרשמה עליה של 2.1% ובקרב גברים ירידה של 1.0%.

בהשוואה לקיץ 2011 נרשמה עליה של 1.3% בשיעור האבטלה. בערים נרשמה עליה של 2.0% ובכפרים ירידה של 0.5%. בקרב גברים נרשמה עליה של 2.1% ובקרב גברים עליה של 0.9%. שיעור האבטלה הגבוה ביותר נרשם בקרב בני 20-24: 29.8%. שיעור האבטלה בקבוצת גיל זו בקרב גברים עמד על 24.8% ובקרב נשים על 48.5%.

דו"ח הלשכה לסטטיסטיקה מצביע על מגמת עליה בשיעור המובטלים בקרב צעירים בגילאים 15 עד 24: בשנת 2005 הגיע שיעור האבטלה בקרב צעירים אלה ל-23.3%, בשנת 2006 – 23.5%, בשנת 2007 – 22.3%, בשנת 2008 – 23% ובשנה שעברה הגיע שיעור האבטלה בקבוצת גיל זו ל-24.7%.

בהתייחס לנתוני התעסוקה בחרתך מגזרים כלכליים מצביע הדו"ח על כך, ששיעור המועסקים הגבוה ביותר הוא במגזר השירותים (46.9%), לאחר מכן במגזר התעשייה (32.7%) ושיעור המועסקים הנמוך ביותר הוא במגזר החקלאי (20.3%). הדו"ח מצביע על ירידה במספר החקלאים המועסקים מ-5.1 מיליון בשנת 2005 ל-4.3 מיליון בשנה שעברה.

במחוז מערב-אזרביג'אן היה שיעור המועסקים בחקלאות הגבוה ביותר מבין 31 המחוזות באיראן: 43.8%. שיעור המועסקים הנמוך ביותר בחקלאות נרשם במחוז טהראן: 1.7% בלבד. בסך הכל הועסקו בשנת 2012 20.3% מהעובדים במגזר החקלאי.

במחוז צ'הארמחאל ובח'תיארי (Chaharmahal and Bakhtiari) היה שיעור המועסקים במגזר התעשייתי הגבוה ביותר: 43.8%. שיעור המועסקים הנמוך ביותר במגזר זה נרשם במחוז בושהר: 21.5%. בסך הכל הועסקו בשנת 2012 32.7% מהעובדים באיראן במגזר התעשייתי.

במחוז טהראן היה שיעור המועסקים במגזר השירותים הגבוה ביותר: 67.3% לעומת שיעור המועסקים הנמוך ביותר בשירותים שנרשם במחוז מערב-אזרביג'אן: 31.6%. בסך הכל הועסקו 46.9% מכלל העובדים באיראן במגזר השירותים.

שיעור המועסקים בחתך מגזרים (באחוזים)

שנה	מגזר חקלאות	מגזר תעשייה	מגזר שירותים
2005	27.7	29.3	43
2006	26.2	30.7	43.1
2007	25.1	31.5	43.3
2008	22.3	31.9	45.7
2009	21.9	31.9	46.2
2010	21.1	31.5	47.5
2011	20	33	47
2012	20.3	32.7	46.9

הדוח מתייחס גם לשיעור התת-תעסוקה (underemployment, מצב שבו אדם הכשיר לעבודה ברמה מסוימת מועסק בעבודה הדורשת כשירות נמוכה יותר). 8.2% מהעובדים הועסקו בשנה שעברה בתת-תעסוקה: 9.8% מבין הגברים ו-4.7% מבין הנשים. שיעור התת-תעסוקה באזורים העירוניים הגיע ל-7.2% ובאזורים הכפריים ל-10.5%.

כמו כן מתייחס הדוח לשיעורי התעסוקה והאבטלה בחתך מחוזות. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הגבוה ביותר נרשם במחוזות מערב-אזרביג'אן (45.2%) וגילאן (43.4%). שיעור ההשתתפות הנמוך ביותר נרשם במחוז סיסתאן-בלוצ'יסתאן (24.6%).

שיעור האבטלה הגבוה ביותר נרשם במחוז פארס (21.2%) ולאחר מכן במחוז לורסתאן (20.5%). שיעור האבטלה הנמוך ביותר נרשם במחוז דרום-ח'וראסאן (6.3%). ב-20 מחוזות נרשמה עליה בשיעור האבטלה וב-10 מחוזות נרשמה ירידה בשיעור האבטלה יחסית לתקופה המקבילה אשתקד (הדוח המלא: http://www.amar.org.ir/Portals/0/Files/fulltext/1391/n_niru_t91.pdf).

מתוך: אעתמאד, 22 דצמבר

מבקרי הממשלה מערערים על נתוני הדו"ח

פרסום נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עורר מחדש את השיח בנוגע למצוקת האבטלה ולמהימנות הנתונים הרשמיים. חסין כמאלי (Hossein Kamali), ששימש כשר העבודה לשעבר בממשל הרפורמיסטי, אמר בריאיון לסוכנות הידיעות אילנ"א, כי נתוני האבטלה שפורסמו על-ידי הלשכה אינם משקפים את המציאות. הוא מתח ביקורת על כך שהלשכה אינה מפרסמת נתונים ריאליים וטען, כי פרסום הנתונים מביא להטעיית הציבור והפך מכשיר בידי הממשלה, שאינה מעמידה נתוני אמת לרשות האזרחים (אילנ"א, 22 דצמבר 2012).

היומון תהראן אמרוז (Tehran Emrooz) המזוהה עם ראש עיריית טהראן, מחמד-באקר קאליבאף (Mohammad-Baqer Qalibaf), גרס, אף הוא, כי נתוני הלשכה אינם משקפים את המציאות וכי שיעור האבטלה גבוה בהרבה מהנתונים הרשמיים. במאמר מערכת שפרסם היומון בראשית השבוע נכתב, כי הפער בין תחושות הציבור בנוגע לשיעור האבטלה האמיתי לבין נתוני האבטלה הרשמיים נובע מכך, שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מגדירה כל אזרח העובד לפחות שעה אחת בשבוע כ"מועסק" ומכלילה גם עקרות בית במסגרת מעגל המועסקים. הגדרה זו שינתה אומנם את נתוני התעסוקה אך השאלה המהותית היא האם אדם המועסק שעה אחת בלבד בשבוע יכול להבטיח את צרכיו וצרכי משפחתו. אפילו רווק אינו יכול להבטיח את צרכיו אם הוא עובד שעה אחת בשבוע והגדרתו כמועסק אינה משנה את המציאות ורק מפחיתה את האמון הציבורי בנתונים הרשמיים.

היומון טען, כי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה צריכה להבהיר, כיצד הגיעה לנתון אבטלה רשמי של 12.3% וכמה מבין אלה המוגדרים כמועסקים עובדים רק שעה אחת בשבוע. תשובות לשאלות אלה יכולות להבהיר את הפער בין הנתונים הרשמיים לבין תחושות האזרחים הסבורים כי שיעור האבטלה – בעיקר בקרב צעירים – מתקרב ל-50% (תהראן אמרוז, 22 דצמבר 2012).

האבטלה – פצצת זמן חברתית וביטחונית

בעקבות פרסום נתוני האבטלה שבו ומתחו מבקרי הממשלה ביקורת על התנהלותה הכלכלית והזהירו מפני השלכות משבר האבטלה. האתר תאבנאק (Tabnak) טען, כי בשונה משיעור האינפלציה, שיעור האבטלה הגבוה אינו זוכה להתייחסות מספקת אף על-פי שהוא עלול להוביל לקריסת השווקים במדינה. במאמר פרשנות נכתב, כי מומחים לכלכלה מסכימים ביניהם ששיעור אבטלה גבוה לא רק יוצר בעיות קשות עבור הפרט ומשפחתו אלא משפיע לרעה גם ברמה המאקרו-כלכלית. האתר מנה שורה של השלכות כלכליות וחברתיות חמורות הנובעות ממשבר האבטלה הנמשך. בתחום הכלכלי מוביל שיעור האבטלה הגבוה לאובדן משאבים כלכליים, לפגיעה בצמיחה הכלכלית, לפגיעה בהכנסות המדינה ממיסים, לעליה בהוצאות המדינה על תשלום דמי אבטלה ושירותים חברתיים ולפגיעה קשה בהון האנושי, מאחר שהמובטלים מאבדים בהדרגה את כישוריהם המקצועיים לאחר שהמדינה השקיעה כספים רבים בהכשרתם.

בתחום חברתי מובילה האבטלה ברמתה הנוכחית להתגברות הפשיעה (הכלכלית, הפלילית ואף הפוליטית), להתגברות הייאוש בקרב האזרחים, לעליה בשיעור הגירושין ולהתגברות המחלות הפיזיות והנפשיות. תאבנאכ הזהיר, כי האבטלה באיראן הופכת בהדרגה לאבטלה מבנית ועלולה להוביל לחורבן (תאבנאכ, 22 דצמבר 2012).

גם חבר המג'לס לשעבר והכלכלן מחמד ח'וש-צ'הרה (Mohammad Khoshchehreh) הזהיר במאמר שהתפרסם ביומן הרפורמיסטי אעתמאד (E'temad) מפני השלכות האבטלה. הוא טען, כי האבטלה היא פצצת זמן כלכלית, ביטחונית, תרבותית וחברתית ולא ניתן להתעלם ממצב שבו שליש מהאוכלוסייה הם מובטלים. הגורם היחיד שמנע עד כה התפוצצות ביטחונית כתוצאה משיעור האבטלה הגבוה היה חלוקת כספים לאזרחים על-ידי הממשלה במסגרת הרפורמה בסובסידיות. לנוכח הירידה במשאבים הכלכליים והכספיים כתוצאה מהתנהלותה הלקויה של הממשלה והחרפת הסנקציות, לא ניתן עוד להמשיך בחלוקת הכספים לאזרחים ולפיכך יש להעמיד את סוגיית התעסוקה בראש סדר העדיפויות הכלכלי ולמצוא לה פתרון (אעתמאד, 22 דצמבר 2012).

"אנחנו צעירים מובטלים" (סוכנות הידיעות איסנ"א)

חבר המג'לס ממחוז אילאם (Ilam), אחמד שוהאני (Ahmad Shohani), מתח ביקורת חריפה על התנהלות הממשלה וטען, כי בניגוד להצהרות שנשמעו מפי בכירי הממשלה לפיהן היא ייצרה בשנים האחרונות 2.5 מיליון מקומות עבודה, היא לא ייצרה אפילו 500 אלף מקומות עבודה. שוהאני ציין, כי מצב התעסוקה קשה במיוחד במחוזות הפריפריה, כדוגמת אילאם, שבהם המגזר הממשלתי אינו משקיע ואילו המגזר הפרטי חלש מדי ואינו יכול או מעוניין להשקיע (מרדם סאלארי, 23 דצמבר 2012).